

Отже, науково-дослідна практика є важливим складником в системі підготовки майбутніх учителів початкових класів для Нової української школи, які мають здійснювати наукові дослідження з різних питань навчання й виховання учнів, готувати наукові публікації, організовувати освітній процес з урахуванням сучасних тенденцій в початковій освіті.

Список використаних джерел

1. Науково-дослідна практика : робоча навчальна програма / розроб. Ю. М. Лимар. URL : <https://drive.google.com/file/d/1pTkdWhFHcTpFXi1yzjTnQUaapCCswpl8/view>
2. Освітньо-професійна програма «Початкова освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. URL: [https:// drive.google.com/file/d/1CLvmf-wDeaI1WVorKBSn4duEaqwaUxu5/view](https://drive.google.com/file/d/1CLvmf-wDeaI1WVorKBSn4duEaqwaUxu5/view)

Котелянець Н. В.,

*докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри методик дошкільної та початкової освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка*

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ТЕХНОЛОГІЇ»

Провідним чинником успішності технологічної навчальної діяльності є особистість учителя, адже саме він створює на уроці особливу атмосферу спілкування. Сучасні вимоги до випускників педагогічних ЗВО достатньо високі, зокрема, професіограма вчителя початкових класів містить чимало складових [1]. При цьому, поряд з педагогічною складовою, яка передбачає

психолого-педагогічну та методичну підготовку, важливим компонентом залишається художньо-трудова підготовка майбутніх учителів, що спрямована на формування інтегрованих знань і комплексних умінь, творчий розвиток і національне виховання особистості. Вона містить широкий спектр узагальнених художньо-проектних, техніко-технологічних і методичних знань. При цьому, провідне місце в ній займають технологічні знання й уміння, які мають високу міру узагальненості та перенесення, відображають найбільш суттєві ознаки об'єктів і явищ навколишньої дійсності, характеризуються наявністю широких внутрішньо системних і міжсистемних зв'язків, а головне – виконують творчу функцію .

Проблема професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи досліджується в різноманітних аспектах у роботах О. Біди, І. Бужиної, Л. Коваль, А. Коломієць, О. Комар, С. Литвиненко, Є. Ляска, С. Мартиненко, О. Митника, І. Пальшкової, Д. Пащенко, Л. Петухової, О. Хижної, Л. Хомич, Л. Хоружої, І. Шапошнікової, С. Стрілець.

Методологічні орієнтири, які розкриваються в спеціальних дослідженнях дозволяють зробити висновок, що на сучасному етапі має відбуватися переорієнтація діяльності вчителя початкової школи на багатофункціональну модель, оволодіння якою дозволяє йому самостійно здійснювати вибір, конструювати, створювати освітні проекти, які мають відповідати потребам учня, бути ефективними та педагогічно виправданими. У цій системі координат мета педагогічної освіти полягає в практико-орієнтованому характері професійної підготовки. Як зазначає О. Я. Савченко [2], нагальною є потреба оновлення змісту підготовки майбутніх учителів за принципом цілісності, системності та інтеграції; урахування тих процесів, які визначають діяльність сучасної початкової школи.

Учитель початкових класів у своїй професійній діяльності з організації та управління навчанням молодших школярів «Технології» реалізує як

загальнопедагогічні функції – дослідні, проєктувальні, конструктивні, комунікативні, організаторські (за Н. Кузьміною), так і специфічні функції вчителя технології і підприємництва, описані в його професійно-кваліфікаційній характеристиці (Є. Білозерцев, Б. Бухалов, А. Молдаванов, В. Симоненко). До професійних функцій вчителя технології можуть бути віднесені: діагностична, проєктувальна, конструктивна, організаторська, інформаційно-комунікативна, дослідницька, технологічна, мотиваційно-стимулююча, контрольна-оцінна, коригуюча, розвиваюча, виховна.

Але специфічні умови професійної діяльності вчителя початкових класів як вчителя технології вимагають, на наш погляд, уточнення змісту його педагогічної діяльності і диктують необхідність розкриття його функцій через опис системи педагогічних дій з позиції особистісно діяльнісного підходу до навчання молодших школярів «Технології» :

– рефлексивний аналіз теоретико-методологічних джерел навчання молодших школярів «Технології» і власного досвіду в галузі творчої трудової і професійно-методичної діяльності, розробка системи дій з його корекції, розвитку та практичної реалізації в педагогічній діяльності;

– психолого-педагогічна діагностика: розвитку особистості молодшого школяра, визначення рівня сформованої навчальної мотивації, когнітивної та психолого-фізіологічної готовності учня до вирішення навчальних технологічних ситуацій;

– проєктування навчально-трудої діяльності учнів початкових класів з метою їх особистісного розвитку: визначення її предметного змісту і побудова логічної структури; відбір змісту навчального матеріалу, методів і форм навчання; розробка навчальних диференційованих завдань; вибір способів стимулювання пізнавальної сфери учнів в галузі трудової діяльності; визначення шляхів і засобів організації навчального співробітництва та

проектування полісуб'єктних відносин між всіма суб'єктами навчального процесу;

– реалізація навчальної діяльності: організація і управління на комунікативній, предметно-практичній основі навчально-трудовою діяльністю молодших школярів; застосування особистісно-орієнтованого, мотиваційно-стимулюючого впливу; встановлення відносин педагогічного співробітництва;

– підсумковий аналіз результатів навчальної діяльності та діагностика рівня сформованості досвіду трудової діяльності у молодших школярів: характеристика особистих змін, визначення рівнів технологічної навченості учнів, навчальної мотивації, інтересів і схильностей школярів [3].

На основі проведених досліджень вважаємо за доцільне визначити готовність вчителя початкових класів до навчання молодших школярів «Технології» як інтегральну властивість особистості, що дозволяє йому успішно організовувати і здійснювати формування суб'єктного досвіду трудової діяльності у молодших школярів в процесі навчального співробітництва на уроках трудового навчання.

Список використаних джерел

1. Кузнецов М. Е. Личностно-ориентированное обучение школьников / М. Е. Кузнецов. – Брянск: Изд-во БГУ, 1999. – С. 94.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : підручник для студентів пед. ф-ту / О. Я. Савченко. – К.: Генеза, 2002. – 368 с.
3. Хохліна О. Формування діяльності в процесі трудового навчання молодших школярів / О. Хохліна // Початкова школа. – 2000. – № 8. – С. 51 – 52.